

TIJDELIJKE NIEUWKOMERSVOORZIENINGEN:

Laatste redmiddel

Als het niet lukt om volwaardig onderwijs te verzorgen aan asielzoekerskinderen die nieuw in Nederland zijn, komt de tijdelijke nieuwkomersvoorziening in beeld. Tot nu toe is daar één aanvraag voor ingediend.

TEKST: MARTIN VAN DEN BOGAERDT
BEELD: LOWAN-PO EN STOCK

Sinds oktober is de Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in onderwijs (Wet TNV) van kracht. Dat betekent dat een schoolbestuur een TNV kan oprichten als de toestroom van nieuwkomers in een gemeente zo groot is, dat bestaande scholen niet meer volstaan. Met de TNV-wet is er ruimte ontstaan om in overleg met de gemeente en na goedkeuring door de minister van OCW minder uren onderwijs te verzorgen voor vluchtelingenkinderen. Ook is het op basis van deze tijdelijke wet mogelijk om af te wijken van de reguliere bepalingen voor bevoegdheden van leraren en om een beperkt onderwijsprogramma aan te bieden. Wel moeten leerlingen per week minimaal vijf dagdelen à 2,5 uur

Spreadingswet

UNICEF Nederland en de Kinderombudsman zijn blij met de spreadingswet, omdat die volgens hen zorgt voor perspectief voor goed onderwijs aan alle asielzoekerskinderen.

Met onverwachte steun van de VVD-fractie was er in januari in de Eerste Kamer een meerderheid voor invoering van de spreadingswet. UNICEF Nederland liet toen direct weten dat dit 'een cruciale eerste stap' was naar een stabiele opvang van asielzoekerskinderen. 'De wet is essentieel voor het welzijn van duizenden asielzoekerskinderen die nu twee jaar zonder perspectief en vaak zonder goede begeleiding, zorg en onderwijs in (crisis)noodopvanglocaties verblijven die allerminst geschikt voor hen zijn. De keuze van de Eerste Kamer om steun uit te spreken voor de spreadingswet is een erkenning dat elk kind, ongeacht zijn of haar achtergrond, recht heeft op veiligheid, onderwijs en een kans op een betere toekomst.' Kinderombudsvrouw Margriete Kalverboer benadrukte naar aanleiding van de spreadingswet dat Nederland moet zorgen voor opvang waar alle kinderen in alle opzichten veilig zijn. 'Waar ze – samen met hun ouders – op een zo normaal mogelijke manier kunnen leven, naar school kunnen gaan en vrienden kunnen maken. Oftewel, waar ze gezond en veilig kunnen opgroeien zoals het VN-kinderrechtenverdrag ook voorschrijft.'

onderwijs krijgen, verspreid over minstens drie dagen. In die tijd moet ten minste 10 uur per week worden besteed aan het leren van Nederlands.

Adviseur **Boudien Bakker** van de PO-Raad en LOWAN-PO, de instantie die scholen ondersteunt die nieuwkomers opvangen binnen het primair onderwijs, ziet de Wet TNV als allerlaatste redmiddel om onderwijs aan vluchtelingenkinderen te organiseren. 'Natuurlijk, we moeten altijd uitgaan van goed onderwijs aan alle kinderen. Dus vijf dagen per week met gekwalificeerde leerkrachten. Maar we moeten omgaan met de realiteit, en die is dat er veel kinderen instromen en dat we te maken hebben met een enorm lerarentekort. Dus is deze noodspang nodig. Het alternatief zou zijn: geen onderwijs.'

Boudien Bakker: 'Het alternatief: geen onderwijs.'

HOEPELTJES

Dat is ook hoe voorzitter **Marieke Postma** van LOWAN-PO en tevens directeur van de openbare basisschool Master Amiko voor nieuwkomers in Sneek en omgeving erover denkt. Deze school is verbonden aan het plaatselijk asielzoekerscentrum in Sneek en verzorgt overigens voltijds onderwijs (en is dus niet een tijdelijke nieuwkomersvoorziening volgens de Wet TNV). 'Nee zeggen is geen optie,

Marieke Postma: 'Nee zeggen is geen optie.'

VOS/ABB: Wet TNV is gedrocht

In aanloop naar de parlementaire behandeling van de Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen heeft VOS/ABB er sterke bezwaren tegen geuit.

'Wij zijn op basis van de kernwaarde gelijkwaardigheid principieel tegen het maken van onderscheid tussen leerlingen op basis van herkomst. Deze wet biedt de mogelijkheid om specifiek aan nieuwkomers minder uren onderwijs te geven en ook nog eens door mensen zonder lesbevoegdheid', benadrukt adviseur public affairs en jurist Ronald Bloemers van VOS/ABB. 'De Wet TNV is een gedrocht, omdat die gericht is op het creëren van onvolwaardige voorzieningen als schoolbesturen en gemeenten tekortschieten door onmacht, zonder dat deze wet iets aan die onmacht doet.' Bloemers wijst op het belang van tijdige kennis over het aantal nieuwkomers en het tijdstip waarop die in een gemeente binnenkomen, en op het feit dat de wet hier niet voor zorgt. Bovendien bekritiseert hij het oneigenlijk gebruik van een bepaling in artikel 23 van de Grondwet over de rol van de gemeenten. 'In het grondwetsartikel staat dat in alle gemeenten voldoende openbaar onderwijs moet zijn. Dat heeft dus betrekking op het openbaar onderwijs, terwijl het hier om tijdelijke onderwijsvoorzieningen gaat die helemaal niet openbaar hoeven te zijn.'

Meer weten? Neem contact op met Ronald Bloemers: 06 51 91 46 94, rbloemers@vosabb.nl

de voorkeur gaat natuurlijk altijd uit naar volwaardig onderwijs en honderd procent gekwalificeerd personeel. De TNV-constructie is er voor als het echt niet anders kan. Het mooie is dat er regelgeving aan vastzit, inclusief inspectietoezicht. Het is dus niet zo dat je zomaar minder uren onderwijs kunt gaan geven of onbevoegd personeel kunt inzetten. Je moet door behoorlijk wat hoepeltjes heen springen. Als je een TNV wilt oprichten, moet je daarover in gesprek met de gemeente en moet je uiteindelijk nadrukkelijk toestemming krijgen van de minister. Het is goed om erop te wijzen dat er tot nu toe nog maar één aanvraag voor een TNV is ingediend.'

SPREIDINGSWET

Bakker en Postma zien de spreadingswet die onlangs is aangenomen als een positieve ontwikkeling. Als deze wet wordt uitgevoerd, kan die volgens hen zorgen voor een evenwichtigere spreiding van asielzoekers over Nederland en zullen er minder noodopvang en verhuizingen nodig zijn. 'Hopelijk komen we straks in een stabielere situatie, waarin kinderen niet steeds van school hoeven te wisselen of zonder onderwijs zitten.' ◀

'Je kunt niet zomaar minder uren onderwijs geven'

Info
Het ministerie van OCW heeft ter ondersteuning van scholen en gemeenten handreikingen en visuals gepubliceerd. Daarnaast staat op de website van het ministerie een formulier voor het vragen om toestemming voor het oprichten van een TNV.

Schoolbesturen kunnen voor advies terecht bij LOWAN-PO en LOWAN-VO.

'Altijd uitgaan van goed onderwijs aan alle kinderen'